

Název příspěvku

Profesní příprava pracovníků v předškolním vzdělávání v mezinárodním kontextu (Vocational Training for Professional Workforce in ECEC in an International Context)

Klíčová slova v ČJ

Profesní příprava, předškolní vzdělávání, mezinárodní kontext, personál v předškolních institucích

Klíčová slova v AJ

Vocational training, pre-primary education, international context, professional workforce in ECEC

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je analýza a komparace kvalifikačních profilů personálu předškolních zařízení v České republice, Německu, Rakousku, Francii, Švýcarsku a Finsku. Budou shrnuty výsledky analýzy odborné přípravy a aktuální kvalifikační struktury těchto pracovníků. Zvláštní pozornost je věnována přípravě pedagogů pro preprimární vzdělávání (ISCED 02) na terciární úrovni. Příspěvek identifikuje stávající problémy v odborné přípravě personálu z hlediska dalšího rozvoje v České republice a poukazuje na souvislosti s vývojovými trendy ve vybraných evropských zemích.

Teoretická východiska v ČJ

Předškolní vývojová fáze dítěte představuje velmi důležité období v jeho přípravě na překonávání bariér a pro podporu jeho úspěšné participace na vzdělávání. Kvalitní předškolní vzdělávání může kompenzovat znevýhodnění dítěte, posilovat jeho schopnost aktivně se účastnit vzdělávacích procesů. Pedagogové v předškolních zařízeních patří ke klíčovým aktérům v inkluzivním a demokratizačním procesu na počátku vzdělávání jedince.

Česká republika podnikla v posledních letech řadu kroků k rozvoji struktury pedagogických týmů v různých typech předškolních zařízení. Na rozdíl od většiny evropských zemí však má stanoveny velmi nízké požadavky na kvalifikaci personálu, a to navzdory poznání, že úroveň kvalifikace pedagogů je zásadním prvkem ovlivňujícím kvalitu poskytovaného předškolního vzdělávání. Navýšení kvalifikačních požadavků na pedagogy v předškolních zařízeních by se i v České republice mělo stát součástí reformy vedoucí ke zkvalitňování počátečního vzdělávání.

Metodologie v ČJ

Práce metodologicky vychází z přístupů srovnávací pedagogiky. Pohybuje se v rámci kvalitativního paradigmatu výzkumu. Byla použita obsahová analýza dokumentů legislativních, koncepčních a kurikulárních, Beredayův čtyřkrokový model srovnání a polostrukturované rozhovory s pracovníky státních i nestátních vzdělávacích institucí, které participují na kvalifikaci pedagogického personálu v České republice i v zahraničí. Při analýze bylo proto uplatněno synchronní, funkcionální i diachronní hledisko.

Závěry v ČJ

Pracovníci předškolních institucí v České republice disponují širokou škálou kvalifikačních profilů, z nichž menšina zahrnuje přípravu v oblasti pedagogiky a didaktiky. Ač byl v České republice zaveden povinný předškolní ročník, nebyly navýšeny požadavky na kvalifikaci učitelek mateřských škol působících v tomto posledním ročníku. Analýza situace v Evropě ukazuje, že i země tradičně nepožadující vysokoškolskou přípravu pro pedagogy v preprimárním vzdělávání nyní tuto povinnost zavádějí. Příspěvek odkazuje na nutnost zvýšit kvalifikaci pracovníků v předškolních institucích s cílem naplnit požadavky kvality, inkluze a demokracie ve vzdělávání.

Souhrn příspěvku v AJ

The aim of the paper is to analyse and compare qualification profiles of professional workforce in Early childhood education and care in the Czech Republic, Germany, Austria, France, Switzerland and Finland. This paper summarizes the results of the analysis of training and qualification structure of the current staff. Special attention is paid to the preparation of teachers for pre-primary education (ISCED 02) at tertiary level. The paper identifies current problems in the training of professional staff in terms of further development in the Czech Republic and points out the connection with development trends in selected European countries. The work is methodologically based on the approaches of comparative education research. It moves within the qualitative paradigm of research. The content analysis of legislative, conceptual and curricular documents, Bereday's model of comparison and semi-structured interviews with educational institutions were used.

Bibliografie

- Oberhuemer, P., & Schreyer, I. (Eds.). (2017). Systems of Early Education and Professionalisation – revised (SEEPRO-R.) Munich: State Institute of Early Childhood Research (IFP). Dostupné z: <http://seepro.eu/English/Home.htm>
- Sim, M. P. Y., Bélanger, J., Stancel-Piątak, A., & Karoly, L. (Eds.). (2018) Starting Strong Teaching and Learning International Survey: 2018/ Conceptual Framework

OECD (Education Working Paper No. 197). Directorate for education and skills.
Dostupné z <https://doi.org/10.1787/19939019>
Blossfeld, H. - P. ed al. (2012). Professionalisierung in der Frühpädagogik.
Qualifikationsniveau und -bedingungen des Personals in Kindertagesstätten. Münster:
Waxmann.